

VIRGIL VAN DIJK

Ander werk van Maarten Meijer
Dick Advocaat. De biografie (2009)
Guus Hiddink. Portret van een supercoach (2010)
Louis van Gaal. De biografie (2014)
Ten Hag. De biografie (2022)

MAARTEN MEIJER

Virgil van Dijk
De biografie

'VOLT

AMSTERDAM · ANTWERPEN

Inhoudsopgave

1. Van bordenwasser tot superster 7
 2. De jonge Virgil 14
 3. FC Groningen 32
 4. Bij Celtic 49
 5. Southampton FC 73
 6. Bij Liverpool, eindelijk 96
 7. Roem in Champions League
en Premier League 114
8. VVD – de mens, de gezinsman 139
 9. Pieken en dalen 151
10. Het Nederlands nationaal elftal 175
 11. Big Virg 198
 12. Liverpool 2.0 220
 13. Euro 2024 244
 14. Oog op de toekomst 275

- Over de auteur 278
- Geraadpleegde bronnen 280

1. Van bordenwasser tot superster

‘Je zou een boek kunnen schrijven over de sterke punten en talenten van Virgil van Dijk.’
– Jürgen Klopp, manager van Liverpool

Ian Wright, legende en lange tijd topscorer van Arsenal, had als jonge twintiger zijn carrière als beroepsvoetballer opgegeven en speelde bij de amateurs toen hij werd ontdekt door een scout van Crystal Palace. Wright ging van Palace naar Arsenal en deed pas op zijn zesentwintigste voor de eerste keer mee aan de Premier League. Dat weerhield hem er niet van een zeer productieve spits te worden en dat bleef hij tot zijn vierendertigste. In de 288 keer dat hij voor de Gunners uitkwam, wist hij de bal 185 keer in het net te krijgen, waarvan elf keer met een hattrick. Didier Drogba wordt beschouwd als een van de beste Premier League-spelers aller tijden, en hij werd pas professional toen hij als eenentwintigjarige aan een Franse universiteit studeerde. Hij wilde accountant worden toen blessures zijn aspiraties als prof in de weg zaten. Toen hij vierentwintig was, kwam hij in de Ligue 2 uit voor En Avant Guingamp voordat hij bij Marseille naam ging maken. Toen José Mourinho hem op zijn zesentwintigste naar Chelsea haalde gaven sommige commentatoren hem weinig kans. Drogba bewees dat ze ongelijk hadden: hij won vier keer de titel van de Premier League en hielp met het plaveien van Chelseas weg naar glorie in de Champions League, waarbij hij vierde topscorer van de club werd.

Virgil van Dijks levensloop is ook zo'n assepoesterverhaal in het voetbal: van armoë naar rijkdom, van underdog naar superster. Er zijn veelbelovende tieners met een prijskaartje met

zes nullen voor wie het pad naar de top zorgvuldig is uitgestippeld. Dat was niet Van Dijks route. Hij tekende zijn eerste contract bij FC Groningen toen hij negentien was en speelde op zijn zesentwintigste bij Southampton. In dat stadium van zijn carrière had Paolo Maldini al vier keer het Serie A-kampioenschap en drie keer de European Cup gewonnen met AC Milan, en met Italië de zilveren medaille bij het Wereldkampioenschap in ontvangst mogen nemen. Laatbloeiers worden weleens afgedaan als de luiaards van het veld: traag in het doorkrijgen van de boodschap en waarschijnlijk ook een beetje laks. Dergelijke beschuldigingen heeft Van Dijk in zijn carrière ook naar zijn hoofd geslingerd gekregen. Hij was iets te makkelijk, snel afgeleid en misschien een tikje arrogant – aldus de voetbalkenners. De lange aanvoerder van Oranje en de gesel van alle Europese spitsen bij Liverpool verdiende toen hij zeventien was vier euro per uur in een restaurant in Breda.

Virgil van Dijk werd in het seizoen 2018-2019 UEFA-voetballer van het jaar. Hij versloeg daarmee drievoudig winnaar Cristiano Ronaldo en tweevoudig winnaar Lionel Messi. Hij was de eerste speler uit de Premier League in elf jaar tijd die de prijs kreeg uitgereikt. De toen achtentwintig jaar oude centrumverdediger nam de trofee op een podium in Monaco in ontvangst tijdens de loting voor groepen van de Champions League. Van Dijk had vaker de nul weten te houden dan enige andere verdediger in de vijf Europese topcompetities. De jury bestond uit tachtig coaches van de clubs die in het seizoen 2018-2019 meededen aan de groepswedstrijden van de Champions League (32) en de Europa League (48), plus vijfenvijftig journalisten die waren geselecteerd door European Sports Media, een groep voetbaltijdschriften en kranten, één uit ieder land dat lid is van de UEFA. De uitslag was:

1. Virgil van Dijk (Liverpool en Nederland) – 305 punten
2. Lionel Messi (Barcelona en Argentinië) – 207 punten
3. Cristiano Ronaldo (Juventus en Portugal) – 74 punten

Ook won Van Dijk de prijs voor beste verdediger van het Champions League-seizoen 2018-2019. Juryleden kozen per positie hun topdriesspelers. Virgil van Dijk kreeg 349 punten, Matthijs de Ligt van Ajax 205, en Van Dijks ploeggenoot bij Liverpool Trent Alexander-Arnold werd derde met 29 punten. In Engeland en Wales werd Van Dijk uitgeroepen tot speler van het jaar van de Football Supporters' Association. Fans brachten ruim 340 000 stemmen uit, waarvan Van Dijk er verreweg de meeste kreeg, vóór Raheem Sterling van Manchester City.

Ondanks dat topseizoen op alle fronten werd Van Dijk niet de vierde verdediger ooit die de meest felbegeerde individuele prijs in het voetbal won. Hij kreeg slechts zeven punten minder dan Lionel Messi bij de verkiezing voor de Ballon d'Or, de Gouden Bal, die werd gehouden onder 176 journalisten. Volgens de officiële uitslag van *France Football* kreeg Messi 686 punten en Van Dijk 679; Cristiano Ronaldo eindigde met 476 punten als derde. Met zijn zilveren medaille was Van Dijk de hoogste Nederlander in de Ballon d'Or-verkiezing sinds Dennis Bergkamp in 1993, die toen ook tweede werd achter de nummer 10 van Juventus, Roberto Baggio. Daarna belandde er nooit meer een Nederlander op het podium. In 2010 werd Wesley Sneijder vierde, na Messi, Andrés Iniesta en Xavi. De enige verdedigers die de prijs ooit hebben gekregen zijn nog altijd Franz Beckenbauer, Matthias Sammer en Fabio Cannavaro.

Liverpool-trainer Jürgen Klopp koos Van Dijks kant: 'Als de Ballon d'Or uitgereikt zou worden aan de beste speler van een generatie, zou hij altijd naar Messi moeten gaan. Maar als je hem geeft aan de beste speler van het afgelopen seizoen, dan verdient Virgil van Dijk hem.' Die mening werd gedeeld door een deel van het publiek, dat vond dat de Ballon d'Or een buitengewoon seizoen hoorde te belonen in termen van individu én team. Het is moeilijker voor een verdediger om zijn stempel op een wedstrijd te drukken, en dat geldt ook voor

Van Dijk, die in die rol tot de besten ter wereld behoort, zelfs op de helft van de tegenstander. Middenvelder Fabinho van Liverpool zei daarover: ‘Mensen merken spitsen altijd meer op dan verdedigers, maar hij had moeten winnen als je in ogen-schouw neemt wat hij individueel heeft gedaan en hoe hij het elftal heeft geholpen de Champions League te winnen. Hij is een verbazingwekkend speler, een van de besten van de wereld.’

De Ballon d’Or wordt uitgereikt aan een ongrijpbare en misschien wel ondefinieerbare ‘beste speler van het jaar’ door middel van een onvolmaakte methode – de stemmen van een selecte jury van journalisten – waarbij veel gewicht wordt toegekend aan persoonlijke indrukken en meningen. Het komt nogal eens voor dat talent gereduceerd wordt tot het creatieve deel van het spel: goed zijn aan de bal, kansen creëren en vooral scorend vermogen hebben. Aanvallers doen hun meest opvallende werk met de bal, verdedigers zonder de bal. Voor de toeschouwer zijn de momenten waarop de eigen ploeg in bezit van de bal is natuurlijk veel boeiender dan wanneer ze op de bal jagen. Verdedigers zijn de antihelden, omdat zij juist moeten voorkomen dat het aanvallend talent zijn kunsten kan tonen. En om de paradox door te trekken: de verdedigers van de beste ploegen ter wereld, dat wil zeggen teams die gewoonlijk het meest in balbezit zijn, hebben minder gelegenheid om in te grijpen. Het meten van de impact van een verdediger is dan ook niet eenvoudig: tackles, intercepties en het opruimen van de bal dekken er maar een deel van, en dat alles is niet voldoende om te verklaren wat een speler speciaal maakt. De beste verdedigers ter wereld creëren zelfs in de moeilijkste situaties een gevoel van controle, iets wat moeilijk in statistieken te vangen is.

Die merkwaardige onzichtbaarheid van defensief talent is vooral van toepassing op Van Dijk. Lionel Messi betovert de wereld met zijn balcontrole, Ronaldo verbijstert met zijn mee-

dogenloze doelpuntenjacht en Mbappé boezemt ontzag in met zijn explosieve sprints, maar Van Dijks dominantie manifesteert zich wanneer er van de aanvallen van de tegenstander niets terechtkomt. Ondanks zijn intimiderende postuur is zijn defensief vermogen verfijnd en subtiel van aard. Toeschouwers zijn de meeste van zijn supersteracties een minuut later alweer vergeten. Hij werd het gesprek van de dag toen hij bij Liverpool kwam, maar dan vooral omdat hij overgewaardeerd zou zijn. Door vijfenzeventig miljoen pond voor hem te betalen had zijn nieuwe club hem de duurste verdediger in de geschiedenis gemaakt. Overal kwam de vraag op of hij al dat geld wel waard was. Hij was al zesentwintig en had gespeeld voor Groningen, Celtic en Southampton – geen overweldigend cv. Dat was toen. Nu wordt hij algemeen beschouwd als een van de beste spelers ter wereld. Zijn omweg naar het hoogste podium demonstreert hoe moeilijk het voor een verdediger is om het beste aanvallend talent te verslaan voor een plekje in de schijnwerpers.

Keepers kunnen in een goedgeorganiseerd elftal heel veel ballen stoppen. Middenvelders hebben gewoonlijk voldoende balbezit om te laten zien hoe sterk ze zijn. Hoe slecht een elftal ook is, een vleugelspeler krijgt altijd wel de kans om te dribbelen. Spitsen wordt veel vergeven, als ze maar regelmatig scoren. Maar hoe moet een verdediger zich onderscheiden? De moderne verdediger moet een superieur spelinzicht hebben en fysiek sterk en rustig aan de bal zijn. Van Dijk kruist al deze vakjes aan. Engelse voetbalanalisten kwamen superlatieven te kort om hem te beschrijven. Vincent Kompany noemde hem de beste verdediger in de geschiedenis van de Premier League. Ballon d'Or-winnaar Michael Owen ging nog een stapje verder en verklaarde Virgil van Dijk tot beste verdediger aller tijden. 'Hij is de beste centrumverdediger die ik ooit heb gezien, en ik heb tegen een paar geweldige centrumverdedigers gespeeld. Ik durf te beweren dat je iedere willekeurige verdediger uit de ge-

schiedenis van het spel tegenover Van Dijk kunt zetten, en ik weet niet of er dan een betere is. Ik bedoel, wie is er beter dan hij? Ik bevind me pas veertig jaar op deze planeet, maar ik heb zo iemand nooit gezien! Op dit moment wordt hij misschien niet als beste centrumverdediger ooit beschouwd, omdat mensen zullen zeggen dat hij niet alles heeft gewonnen of niet al twintig jaar aan de top staat. Maar ik heb moeite ook maar enige fout bij hem te ontdekken.’

Het gebrek aan waardering in het Théâtre du Châtelet in Parijs leek Van Dijk niet te deren. Niemand is graag nummer twee, maar een van de aardigste eigenschappen van de lange verdediger is dat hij ook bij een nederlaag vriendelijk blijft. Toen hij na de ceremonie werd geïnterviewd, zei hij echt te hebben genoten van het voetbaljaar 2019. ‘Het was een ongelooflijk jaar. Jammer genoeg zijn een paar spelers bovennatuurlijk, zoals Lionel Messi, de winnaar van vanavond. Zes Gouden Ballen... Natuurlijk kan ik daar alleen maar eerbied voor hebben. Ik hoop dat ik met Liverpool en het Nederlands elftal kan blijven presteren, maar het zal altijd moeilijk zijn om te winnen zolang er spelers als Messi rondlopen. Ik had nooit verwacht hier op een dag te staan. Mijn carrière is zo totaal anders dan die van Messi. Ik ben een laatbloeiër, maar ben altijd voor mijn dromen blijven vechten.’

Er is al zoveel gezegd en geschreven over deze sterke, indrukwekkende en toch bescheiden verdediger. Als iemand zo beroemd wordt, heeft iedereen een mening en moet op dat gebied het kaf van het koren worden gescheiden. De journalistiek heeft ons de sportcommentator en sportcolumnist geschonken, die als ze een zekere status en een persoonlijke geschiedenis op het voetbalveld hebben soms informatieve kritiek en observaties als insider delen. Er zijn deskundige en nuchtere analisten zoals Rob Hughes van de *International Herald Tribune* en de aan Columbia University afgestudeerde Gabriele Marcotti. Jamie Carragher en Gary Neville produceren nuttige inzichten en ci-

teerwaardige soundbites. Maar de meeste stukjesschrijvers en commentatoren halen een dergelijk niveau niet. De gemiddelde journalist zorgt dat zijn column er uitspringt met makkelijk te onthouden kwinkslagen en merkwaaardige oordelen over de mensen op het veld – dus over hen die het echte werk doen. Ook Van Dijk heeft zijn aandeel aan negatieve publiciteit gehad, vooral in Nederland. Het is tijd om de feiten op een rijtje te zetten en daarmee wat licht te werpen op een van de grootste voetballers die Nederland heeft voortgebracht.

Het is niet makkelijk om een goede biografie over een sportman of -vrouw te schrijven, of over iemand die nog relatief jong is; als je net in de dertig bent, is je leven nog niet voorbij. Maar Virgil van Dijk leent zich er goed voor omdat hij op zo jonge leeftijd al zo volleerd is. Ja, je kunt absoluut een boek over hem schrijven, vermoedelijk zelf een trilogie. Met Van Dijk krijg je wat je ziet. Op het veld beweegt hij zich zelfverzekerd en bedachtzaam en loopt hij hard of minder hard. Wanneer het nodig is, versnelt hij het spel of vertraagt hij het, maar hij is nooit gehaast of impulsief. En net zozeer heeft hij de tijd genomen om zijn vaardigheden aan de bal en zijn persoonlijke stijl te ontwikkelen en, stap voor stap, aan de absolute top te komen. Het was het wachten meer dan waard.